

REGERINGEN

Regeringsbeslut 8

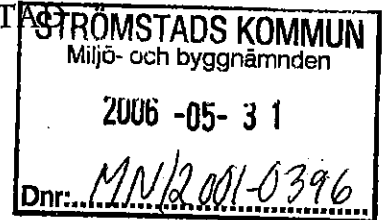
2006-05-18

M2005/5338/F/P

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Strömstads kommun

452 80 STRÖMSTAD

Överklagande i fråga om detaljplan för del av Mällby 1:38 m.fl., Strömstads kommun

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen avslår överklagandena.

Ärendet

Kommunfullmäktige i Strömstads kommun beslutade den 12 februari 2004 att anta detaljplan för del av Mällby 1:38 m.fl. i kommunen.

Sedan beslutet överklagats beslutade Länsstyrelsen i Västra Götalands län den 16 september 2005 att avslå överklagandena, se *bilagan*.

Victoria Morén och Anneli Jönsson har överklagat länsstyrelsens beslut.

Victoria Morén, som äger Mällby 1:15 och 1:36, vidhåller vad hon tidigare framfört och anför bl.a. följande. Hänsyn har inte tagits till människor med överkänslighetsreaktioner. Rekommenderade riktlinjer för avståndet mellan bostadshus och beteshagar är minst 500 meter. Det planerade bostadsområdet kommer att uppföras mindre än 50 meter från de aktuella beteshagarna. Eftersom de rekommenderade gränsvärdena underskrids strider beslutet mot 5 kap. 2 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL. Vidare är det risk för att omgivningen drabbas av olägenheter, vilket strider mot 3 kap. 2 § PBL. Beslutet strider också mot miljöbalken. Problemet med allergener accentueras eftersom vinden från hästhagarna ligger rakt mot planerad bebyggelse. Koncentrationen av allergener kommer att förstärkas genom att bebyggelsen ligger högre än hästhagarna. Ett utökat säkerhetsavstånd mellan bostäder och hästhagar behövs. Dessutom framförs kritik mot länsstyrelsens bedömningar och att länsstyrelsen, innan hennes överklagande hade kommit in, beslutade att inte pröva kommunens antagandebeslut.

Mailat:

MBN-ordf.
v. -"-
förr. chef.
ord. chef / B.

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: registrator@sustainable.ministry.se

Besöksadress
Tegelbacken 2

Telefax
08-24 16 29

Telex
154 99 MINEN S

Anneli Jönsson, som äger Mällby 1:37, vidhåller vad hon tidigare framfört och anför bl.a. följande. I Naturvårdsverkets allmänna råd (89:6) och i Boverkets allmänna råd 1995:5 rekommenderas ett avstånd om 500 meter mellan bostadshus och lantgård med djur. Gödselhantering, den naturliga djurlukten och lukten av vissa foder kan orsaka obehagliga dofter. Höga flugkoncentrationer och tuppar som gal tidigt på morgonen kan störa boende i närheten. Avståndet mellan den nya bebyggelsen och hennes hönsgård är 130-140 meter. Hon har tidigare på grund av konflikten mellan nyinflyttade och hönsuppfödning ålagts att flytta hönsen. För att hon skall kunna utöka sin hönsriverksamhet och för att förhindra framtida konflikter bör bebyggelsen flyttas 300 meter i nordostlig riktning. Aktuella parhus kommer att förändra miljön och utformningen av den planerade bebyggelsen passar inte in i ett bohuslänskt område.

Boverket, vars företrädare besökt platsen, har den 8 mars 2006 yttrat sig i ärendet. Verket, som tillstyrker att planen fastställs, anför bl.a. följande. Det planerade bostadsområdet är i såväl gällande som i tidigare översiktsplaner beskrivet som utvecklingsområde för bostadsbebyggelse. För närvarande förekommer ingen djurhållning inom fastigheterna Mällby 1:15 och 1:36. Det förhållandet att en av ägarna planerar att någon gång i framtiden hålla hästar på fastigheterna utgör, enligt Boverkets mening, inte skäl att upphäva planbeslutet. Vidare anför Boverket att med hänsyn till dels avståndet mellan hönsriverksamheten på Mällby 1:37 och det planerade bostadsområdet, dels de topografiska och vegetationsmässiga förhållandena får risken för klagomål från nya grannar som leder till inskränkningar i hönsriverksamheten anses begränsad. Den risk för påverkan på Anneli Jönssons enskilda intressen av den antagna detaljplanen måste anses så begränsad att det inte utgör hinder mot att planförslaget fastställs.

Victoria Morén har därefter kommit in med en skrivelse. Hon anför utöver vad hon tidigare framfört bl.a. följande. Visserligen finns ingen djurhållning på fastigheterna i dag men i framtiden kan det finnas 6-8 hästar. Boverkets påstående om höjdskillnaden mellan gården och de planerade bostäderna gäller endast bostadsområdet öster om beteshagarna medan de planerade bostäderna norr om beteshagarna ligger på samma nivå som hagarna. Kommunen bör garantera att de får bedriva djurhållning på sina fastigheter utan att de drabbas av skadeståndskrav från grannar.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen, som finner att ärendet kan avgöras på befintligt underlag, har i förevarande ärende att pröva den nu antagna detaljplanen. Frågor som rör den framtida markanvändningen inom Mällby 1:15 och 1:36, som är belägna utanför planområdet, prövas inte i detta detaljplaneärende.

När det gäller länsstyrelsens handläggning kan konstateras att den prövning som länsstyrelsen har att göra av ett överklagande avseende en kommuns beslut att anta en detaljplan inte har något samband med den prövning som länsstyrelsen enligt 12 kap. PBL skall göra. Vad som framförts om länsstyrelsens handläggning och bedömningar utgör inte skäl att upphäva länsstyrelsens beslut.

Vid ärendets prövning i övrigt finner regeringen, mot bakgrund bl.a. av vad Boverket anfört, att de olägenheter som detaljplanen kan medföra för Victoria Morén eller för Anneli Jönsson inte kan vara så betydande att planen av det skälet inte kan godtas. Vidare finner regeringen att detaljplanen i sig inte kan anses påverka eller hindra pågående markanvändning inom Mällby 1:15, 1:36 och 1:37 eller åsidosätta Victoria Moréns eller Anneli Jönssons enskilda rätt på sådant sätt att planen bör upphävas. Vad Victoria Morén och Anneli Jönsson anfört i övrigt utgör inte heller skäl att ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandena bör därför avslås.

På regeringens vägnar

Mona Sahlin

Lars Lennwall

Kopia till

Boverket (20122-213/2006)
länsstyrelsen (handlingar återsänds)
Victoria Morén, c/o Britt och Håkan Morén, Mällby 3,
452 92 STRÖMSTAD
Anneli Jönsson, Mällby 1, 452 92 STRÖMSTAD

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rättsenheten
Erland Josefson
0521-60 57 66

Klagande (delg. kvitto)

BESLUT
2005-09-16

Diarienummer
403-14902-2004
403-14905-2004

Sida
1(5)

Victoria Morén
Förmyndare Håkan och Britt Morén
Åstebovägen 4
433 49 PARTILLE

Anneli Jönsson
Mällby 1
452 92 STRÖMSTAD

Överklagande av kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplan för del av Mällby 1:38 m. fl. (Mällbydalen) i Strömstads kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandena.

Redogörelse för ärendet

Kommunfullmäktige i Strömstads kommun beslutade den 12 februari 2004, § 5 att anta förslag till detaljplan för del av Mellby 1:38 (Mällbydalen).

Av planbeskrivningen framgår att planens syfte och huvuddrag är att åstadkomma nya bostäder i nära anslutning till tätorten Strömstad. Bostäderna får olika inriktning och utformning, från friliggande villor till flerfamiljshus i fyra våningar. Tillfartsvägar till planområdet anordnas från Ringvägen på två ställen, dels mitt emot avtaget mot Hällestrand och dels längre västrut. Hela planområdet skall anslutas till kommunalt avloppsnät. Den bäck som genomkorsar området ges en ny fördämning, i samma höjd som tidigare, för att inte förändra dagvattensituationen och för att skapa en damm i områdets centrala delar.

Håkan och Britt Morén, förmyndare för Victoria Morén, och Anneli Jönsson överklagar fullmäktiges beslut.

Håkan och Britt Morén anför bl.a. följande. De anser inte att kommunen tagit erforderlig hänsyn till de faktabaserade argument som de tidigare framfört i skrivelser den 6 februari 2003 och den 27 oktober 2003. De argument som de framfört är hänförliga till de latenta hälsorelaterade problem som de bedömer med stor sannolikhet kommer att uppstå på grundval av att bostadsbebyggelsen sker i nära anslutning till befintliga beteshagar. Beteshagarna, som rymmer 3-5 hästar, ligger mindre än 80 meter från den närmast tilltänkta bebyggelsen. De har tidigare påpekat att utbyggnaden enligt deras bedömning strider mot såväl 5 kap miljöbalken (MB) då en miljökvalitetsnorm överträds samt 2 kap MB då försiktighetsmått inte vidtas. Likaså står beslutet i strid mot förarbetena till Hälsoskyddslagen (prop 1981/82:219) eftersom nödvändig hänsyn inte tas till människor med överkänslighetsreak-

tioner. Strömstads kommun framför i sin argumentering att det skulle vara avsevärd skillnad i ohälsifrågan om det rör sig om enstaka djur gentemot om det rör sig om flera djur. Även om allergenkonzentrationen delvis kan reduceras vid färre djur får allergiker problem redan vid mycket små doser enligt Astma och Allergiförbundet som rekommenderar ett minsta avstånd om 500 meter mellan beteshagar och nybyggnation av bostadshus. De har ringt runt till Boverket, Naturvårdsverket, Socialstyrelsen och Svenska Kommunförbundet för att få deras expertsyn på sakfrågan. Deras syn är relativt samstämmig och det grundläggande rekommenderade säkerhetsavståndet mellan hästahagar och bostäder är 500 meter. Kortare avstånd kan i vissa fall accepteras om förutsättningarna är gynnsamma, dock bör inte avståndet understiga 200 meter med hänsyn till lukt och allergiaspekterna. Samtliga hus som omfattas av detaljplanen kommer att ligga inom ett avstånd kortare än 500 meter från beteshagarna och ca en tredjedel närmare än 200 meter. Den allmänna bedömningen från expertorganisationerna är att betydelsen av säkerhetsavståndet är högre om det rör sig om ett fåtal hästar men många människor (vilket är fallet här) än om det rör sig om många hästar och ett fåtal människor. När det rör sig om ett fåtal hus ökar förutsättningarna att dessa husägare kan vara speciellt intresserade av hästar och aktivt söka sig till sådana områden. När det rör sig om så många hus som i utbyggnaden av Mellbydalen bör det ligga i det allmänna intresset att samtliga medborgare i kommunen bereds möjlighet att bosätta sig i området och att allergiker som grupp inte diskrimineras samt att rimlig hänsyn tas till den del av befolkningen som kan utveckla allergi efter en eventuell flytt till området. Hästallergener är mycket potenta och kan ge kraftiga reaktioner hos de personer som är allergiska. Det finns också en risk att en allergi kan utvecklas hos personer med allergiska anlag om de utsätts för allergener eller irriterande. Enligt Marie Becker, avdelningsdirektör på Socialstyrelsen, bör ett säkerhetsavstånd på 500 meter eftersträvas och 200 meter aldrig underskrivas eftersom det är mycket svårt att ange vilka förutsättningar som bör uppfyllas vid närmre lokalisering än de rekommenderade avstånden. Eftersom det idag inte finns fullständigt tillförlitliga metoder att studera allergiens spridning är det enligt Socialstyrelsen viktigt att försiktighetsprincipen tillämpas. Strömstads kommun har ännu inte redovisat ett enda sakargument att förhållanden på Mällby radikalt skulle skilja sig från andra platser i Sverige vilket skulle möjliggöra att ett kortare skyddsavstånd. Strömstads kommun har inte heller genomfört en konsekventutredning i ärendet vilket bland annat Socialstyrelsen rekommenderar vid dylika fall.

Anneli Jönsson anför bl.a. följande. I Naturvårdsverkets allmänna råd 89:6 anges ett riktvärde för ett minsta rekommenderat avstånd mellan bostadsbebyggelse och lantgård där det finns djur till 500 meter för att minimera risken för sanitära olägenheter för kringboende. Gaser från djurhållningen orsakar störningar i omgivningen dels genom påverkan av ammoniak, dels genom lukt. Förutom gödselhanteringen och de naturliga djurlukterna kan även vissa foder orsaka starka och för människor obehagliga dofter. Speciellt hög är luktfrekvensen på kortare avstånd än 200 meter. I den aktuella detaljplanen planeras byggnationen mindre än 100 meter från det nyligen flyttade höns huset. Andra faktorer som orsakar betydande störningsmoment

för boende i närområdet är problem med höga flugkoncentrationer, tuppar som gal tidigt på morgnarna. Just olägenheterna mellan nyinflyttade utan lantbrukserfarenhet och hönsuppfödning har tidigare aktualiserats i området. I brev från miljöförvaltningen blir jag ålagd att flytta hönsen med hänvisning till 2 kap 3 § miljöbalken att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 36 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall husdjur och andra djur som hålls i fångenskap förvaras och skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer. Hur skall detta efterlevas när nybyggnationer planeras utan hänsyn till ovanstående rekommendationer. I Boverkets Allmänna råd 1995:5 kapitel 5 står följande: Omgivningspåverkan från djurhållning är mer eller mindre accepterat på landsbygden men konflikter kan uppstå i samband med tätortsutbyggnad i jordbruksområde. Här finns också en rekommendation för djurhållning i lantbruk på 500 meter, något som planen inte infrar, här finns uppskattningsvis 130-140 meter mellan den nyligen flyttade hönsgården och närmsta planerade fastighet. Hon fruktar framtida konflikter av slaget "störande höns i hönsgård" och liknande. För att i framtiden inte stöta på dessa problem och för att inte förhindra hennes egen möjlighet att utöka verksamheten måste hon protestera mot detta och förordna en flyttning av området 300 meter i nordostlig riktning.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Kommunen har genom plan- och bygglagstiftningen erhållit stort inflytande över hur marken skall användas och miljön utformas i den egna kommunen. Utrymmet för kommunens rätt att själv bestämma i dessa frågor är med andra ord betydande. Den prövning som länsstyrelsen gör som besvärsmyndighet avser i huvudsak en bedömning av om planärendet handlagts på ett formellt riktigt sätt och om kommunen gjort en rimlig avvägning mellan de allmänna och enskilda intressen som kan stå emot varandra i planärendet. Vid denna avvägning skall såväl allmänna som enskilda intressen beaktas.

I fråga om avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen föreskrivs i 5 kap 2 § PBL att vid utformningen av en detaljplan skäligen hänsyn skall tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden. Av 3 kap 2 § PBL följer vidare att byggnader – oavsett hur starka intressen som talar för att de skall få uppföras – i intet fall får placeras och utformas så att de eller deras avsedda användning medför fara eller betydande olägenhet för omgivningen

Enligt 5 kap 18 § andra stycket PBL skall en miljökonsekvensbeskrivning upprättas om detaljplanen medger en användning av mark eller av byggnader eller andra anläggningar som innebär en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

I 2 kap PBL anges de allmänna intressen som skall beaktas vid planläggning och vid lokalisering av bebyggelse, m.m. Enligt 2 kap 1 § andra stycket PBL skall vid planläggning bestämmelserna i 3 kap och 4 kap MB tillämpas. Enligt 5 kap 3 § MB skall miljö kvalitetsnormer iakttas vid planering och planläggning.

De förordningar angående miljö kvalitetsnormer som meddelats med stöd av 5 kap 1 § MB är inte tillämpliga i detta fall. Planen kan inte med stöd av bestämmelserna i PBL prövas mot 2 kap MB. Skäl att upphäva planen på dessa grunder föreligger därför inte.

Socialstyrelsen har i meddelandeblad från juni 2004 anfört bl.a. följande. Frågan om lämpligt skyddsavstånd till hästhållning är ständigt aktuell. Socialstyrelsen har inte givit ut allmänna råd eller liknande vägledning som gäller avstånd mellan bostäder och hästhållning. Det beror dels på att det vetenskapliga underlaget för vad som kan orsaka olägenheter, inklusive framkallande av allergi, är bristfälligt, men också på att vad som kan betraktas som ett rimligt avstånd i hög grad är en fall till fall bedömning. De skyddsavstånd som Socialstyrelsen vid förfrågningar generellt hänvisar till är 200 meter (enligt Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd 89:6, som nu är upphävda) och 500 meter till ridanläggningar (enligt Boverkets allmänna råd 1995:5). Dessa avstånd inbegriper hänsyn även till andra omgivningshygieniska aspekter förknippade med djurhållning, bland annat lukt, flugor och buller.

När det gäller olägenheter som orsakas av lukt, flugor, buller etc. finns det i regel möjlighet att vidta olika åtgärder för att minska problemen. När det gäller spridning av allergen vet man idag inte om uppmätta halter kan utlösa en allergisk reaktion. Det finns risk för att även ett litet antal hästar kan utgöra ett problem. Förutom att hålla ett skyddsavstånd till angränsande bebyggelse finns idag inga kända åtgärder för att påverka spridningen av allergen.

Vidare har Socialstyrelsen aktualiserat frågan om lämpliga skyddsavstånd till hästhållning. Skilda forskningsresultat refereras som har givit olika signaler om behovet av visst avstånd mellan boende och hästar med hänsyn till allergirisken. Avståndet är delvis beroende på förhärskande vindriktning, topografi och vegetation på platsen m.m. Ganska små avstånd (ca 40 meter) till stall har diskuterats då indikering visat att hästallergener rör sig ganska kort bit i fria luften. Senare år har emellertid kunnat konstateras att allergenen kan förflyttas mer än 200 meter i fria luften under vissa betingelser.

Vid en samlad bedömning finner Länsstyrelsen att den begränsade hästhållning som kan förekomma på fastigheterna Mällby 1:15 och 1:36 inte kan medföra att detaljplanen inte kan godtas.

Enligt Länsstyrelsens bedömning har planförslaget fått en sådan utformning att skälig hänsyn tagits till Er som markägare i området. Vad Ni i övrigt invänt mot planen utgör enligt Länsstyrelsens bedömning inte något hinder

mot att planen blir gällande. Det förhållandet att miljökonsekvensbeskrivning inte upprättats föranleder ingen annan bedömning.

Länsstyrelsen skall enligt 12 kap 1 § PBL pröva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan om det kan befaras att beslutet innebär att

1. ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap MB inte tillgodoses,
2. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt,
3. en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap MB inte iakttas, eller
4. en bebyggelse annars blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Länsstyrelsen har i beslut den 23 februari 2004 beslutat att inte pröva kommunens antagandebeslut på angivna grunder.

Överklagandena skall på grund av vad Länsstyrelsen anfört ovan avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, se bilaga (formulär O4).

I detta ärende har länsjuristen Lars Klevenstam beslutat och länsjuristen Erland Josefson varit föredragande. I handläggningen har även arkitekten Gunnar Wockatz deltagit.

Lars Klevenstam

Erland Josefson

Bilaga:
Hur man överklagar

Kopia till:
Kommunfullmäktige i Strömstads kommun
Miljönämnden i Strömstads kommun
Lantmäterimyndigheten i Västra Götalands län
Pärmen

Att denna kopia riktigt återger
originalen i dess helhet intygas:

Mariaföre
.....
Särf
.....